

Posudek magisterské práce Jany Kauskové: Struktura pravěkého osídlení na horním toku Černého potoka The structure of prehistoric settlements in the upper flow of the Black Creek, 97 stran s lit., 60 obr. a foto, 15 kresebných tab, UK FF Praha 2009.

Magisterská práce Jany Kauskové je věnována analýze struktury pravěkého osídlení mikroregionu Černého potoka v oblasti Chodské pahorkatiny. Pokud bereme v úvahu požadavek, kladený na magisterské práce, aby tato přinášela nové poznatky, pak práce J. Kauskové tuto podmínku bezvýhradně splnila. Vedle studia archeologických pramenů ze starších výzkumů Západočeského muzea v Plzni totiž hlavní část analyzovaného materiálu pochází z vlastních povrchových sběrů autorky magisterské práce. Tyto aktivity vykonala J. Kausková v letech 2005-2009.

Výsledkem snah je vydařený přehled osídlení zvoleného mikroregionu. Ten je v úvodních kapitolách charakterizován z hlediska přírodního prostředí a zasazen do rámce vývoje v sousedních oblastech. J. Kausková umožňuje opravit dřívější představy o některých územích, které byly do určité doby považovány za méně, či vůbec neosídlené, jakési limitní oblasti, zdánlivě opomíjené, představující pro pravěké kultury nepřekročitelnou hranici. Pečlivě jsou z tohoto hlediska představeny i dějiny dosavadního bádání v daném mikroregionu. Další, mnohem širší charakteristika osídlení, se podařila díky opakovaným sběrovým aktivitám J. Kauskové, pro kterou je povrchový sběr jednou z nejefektivnějších metod nedestruktivní archeologie. Pozornost autorky se zaměřila zejména na katastr obce Ohnišřovice (část města Poběžovice), ležící v nehlubokém údolí na horním toku Černého potoka. Vedle již zaznamenaných lokalit (výsledek prospekčních aktivit ZČM Plzeň) uvádí autorka práce rovněž nové, které se podařilo určit díky jejím vlastním povrchovým sběrům.

Kromě materiálu, získaného sběry, měla autorka k dispozici rovněž nálezy, pocházející ze záchranného archeologického výzkumu přeložky silnice na sousedním katastru Poběžovic (2009-2009). Výzkum provedlo Muzeum Chodska v Domažlicích ve spolupráci s Oddělením prehistorie ZČM v Plzni. Tak jako v případě většiny ostatních lokalit patří získané nálezy chronologicky do doby bronzové.

V souvislosti s poměrně efektivními výsledky povrchových sběrů ve zvoleném mikroregionu upozorňuje J. Kausková na skutečnost, že letecké snímkování ani v oblasti Poběžovic ani na ostatním území mikroregionu Černého potoka nepřineslo žádné pozitivní výsledky, například typické příznaky, které by naznačovaly jakékoli sídlení aktivity. Také

toto zjištění vede autorku práce k favorizaci povrchových sběrů při doplňování obrazu osídlení v daném mikroregionu.

Oživení závěru práce je i dle autorky „*krátké romantické vybočení*“, které se věnuje otázce zvýšeného výskytu kvalitních a různě velkých částí valounů silicitu glacienních sedimentů (baltského pazourku), který však nakonec najde velmi prozaické vysvětlení. Tato surovina sem byla ve velkém dovážena z bývalé NDR v 50. letech a byla použita při průmyslovém drcení živce. Tak došlo k masové kontaminaci lokality, kterou je třeba racionálně vyloučit jako pozůstatek aktivit pravěkých kultur v dané oblasti.

Práce je doplněna bohatou obrazovou a fotografickou přílohou a zdařilou kresebnou dokumentací materiálu ze sběrů. To dotváří celkově příznivý dojem z obsahové i formální stránky magisterské práce. Jana Kausková splnila úkol zadání práce a proto je možno její magisterskou práci doporučit k dalšímu řízení.

doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Praha, 7.9. 2009

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta (2)

Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou

110 00 Praha 1, Celetná 20